

luonnos 3.5.2022

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
3.5.2022

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS PERUSTUESTA, VIHERRYTTÄMISTUESTA JA NUOREN VILJELIJÄN TUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Yleistä

Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013, jäljempänä *tukiasetus*. Tukiasetuksen liitteessä I säädetään suoriin tukiin kuuluvista tuista. Vuodelta 2021 maksettavien suorien tukien enimmäismääristä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013 säädettyihin tiettyihin suoriin tukijärjestelmiin sovellettavista vuoden 2021 talousarviomäärärahojen enimmäismääristä annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/1135.

Kansallisesti suorista tuista säädetään Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetussa laissa (193/2013). Lain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta (234/2015). Asetuksessa säädetään perustuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä, perustuen ja viherryttämistuen tukialueista, tukikelpoisesta alasta, perustuen enimmäismäärän jakamisesta tukialueille, perustuen tukioikeuksien tasatukiosan arvosta sekä tukioikeuksien siirroista. Lisäksi asetuksessa säädetään viherryttämistuen ehdoista, viherryttämistuen määrästä sekä nuoren viljelijän tuen ehdoista ja määrästä sekä tukien maksamisesta.

Perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksella ehdotetaan tarkennettavaksi vuodelta 2021 maksettavien viherryttämistuen ja nuoren viljelijän tuen hehtaarikohtaisen tuen määrä sekä perustuen tukioikeuksien arvo toisessa maksuerässä. Tuista on tarkoitus maksaa kesäkuussa toisessa maksuerässä loput noin 5 prosenttia. Arvioituja yksikkökohtaisia tukitasoja tarkennettaisiin vuoden 2021 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella ennen tukien maksamista, jotta tukeen käytettävissä oleva määräraha tulisi käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti.

Viljelijälle vuodelta 2021 maksettavia suoria tukia vähennetään suoraan Euroopan unionin lainsäädännön perusteella ennen tukien maksamista. Suoria tukia vähennetään tukiasetuksen 7 artiklan 1 kohdan perusteella tukiasetuksen liitteessä III säädetyn suorien tukien kansallisen enimmäismäärän ylityksen vuoksi. Tämän vuoksi tukien määrää alennetaan noin 0,2 prosentilla. Lisäksi viljelijälle myönnettävään suorien tukien yhteismäärään 2000 euroa ylittävään osaan kohdistuu tukiasetuksen 8

artiklan perusteella tehtävä rahoituskurileikkaus. Suorien tukien mukauttamisasteesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 nojalla kalenterivuoden 2021 osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/951 1 artiklan mukaan vuodelta 2021 maksettavaan tukeen kohdistuva rahoituskurileikkaus on suuruudeltaan 1,658907 prosenttia.

Asetusehdotuksen mukaiset tukien yksikkökohtaiset määrät ovat arvioita ja ne voivat vielä muuttua.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

- 8 § Asetuksen 8 §:ää muutettaisiin siten, että perustuen vuoden 2021 alueellisia enimmäismääriä täsmennettäisiin tukialueittain. Enimmäismäärien täsmentämisessä otettaisiin huomioon perustuen tukioikeuksien lopullinen määrä ja arvo vuonna 2021. Lisäksi täsmentämisellä varmistettaisiin, että perustuen kansallinen enimmäismäärä käytetään mahdollisimman täysimääräisesti. Asetusehdotuksen mukaan vuoden 2021 alueellista enimmäismäärää alennettaisiin 0,01 miljoonalla eurolla tukialueella AB ja C.

Vuosittaiset alueelliset enimmäismäärät olisivat tukialueittain seuraavat:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tukialue	miljoonaa euroa							
AB	134,20	135,42	131,83	131,88	132,03	132,03	129,77	130,23
C	132,60	133,80	130,26	130,30	130,45	130,45	128,22	128,67

- 9 § Asetuksen 9 §:ää muutettaisiin siten, että tukialueen perusteella määräytyvää alueellisen tasatuen hehtaarikohtaista määrää vuonna 2021 toisessa maksuerässä tarkennettaisiin vuoden 2021 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella. Vuodelta 2021 maksettavaa alueellista tasatukea korotettaisiin 2,1 eurolla hehtaarilta tukialueella AB. Tukialueella C alueellista tasatukea alennettaisiin 9 sentillä hehtaarilta.

Tukioikeuksien perusteella voitaisiin myöntää alueellista tasatukea tukialueittain enintään seuraava euromäärä tukikelpoista hehtaaria kohden:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tukialue	euroa							
AB	118,05	122,44	121,59	121,76	124,39	124,48	124,47	122,90
C	101,53	110,71	107,90	107,99	108,14	108,05	106,15	106,51

17 § 1 mom. Asetuksen 17 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että vuodelta 2021 maksettavan viherryttämistuen hehtaarikohtaista määrää toisessa maksuerässä tukialueilla AB ja C tarkennettaisiin vuoden 2021 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella. Vuodelta 2021 maksettavaa viherryttämistukea alennettaisiin 12 sentillä hehtaarilta tukialueella AB. Tukialueella C viherryttämistukea alennettaisiin 5 sentillä hehtaarilta.

Viherryttämistukea myönnetään tukialueittain seuraava euromäärä hehtaarilta:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tukialue	euroa							
AB	75,54	74,75	74,89	75,00	75,13	75,24	74,08	74,40
C	65,11	65,22	65,33	65,35	65,37	65,41	64,30	64,59

19 § 2 mom. Asetuksen 19 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että vuodelta 2021 maksettavan nuoren viljelijän tuen määrää toisessa maksuerässä muutettaisiin. Tuen määrä lasketaan tukiasetuksen 50 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Tukea alennettaisiin 40 sentillä hehtaarilta. Tukea myönnettäisiin 80,60 euroa hehtaarilta.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan x.x.2022.

3. Taloudelliset vaikutukset

Perustuki, viherryttämistuki ja nuoren viljelijän tuki ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamaa tukea. Perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion talousarvion momentin 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) määrärahasta. Vuoden 2022 valtion talousarvion mukaan momentille 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) on budjetoitu varoja tukien maksamiseen yhteensä 518,700 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta käytetään vuodelta 2021 maksettavaa perustukea varten enintään noin 12,95 miljoonaa euroa, vuodelta 2021 maksettavaa viherryttämistukea varten enintään noin 7,70 miljoonaa euroa ja vuodelta 2021 maksettavaa nuoren viljelijän tukea varten enintään noin 0,46 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 21,11 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

Vuodelta 2021 maksettavan perustuen tukioikeuksien arvoa tukialueella AB ehdotetaan korotettavaksi, koska hyväksyttävien hakemusten perusteella maksettavan tuen määrä valtioneuvoston asetuksen (234/2015, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 66/2022) tukitasolla alittaisi tukeen kyseisellä tukialueella käytettävissä olevan enimmäismäärän. Vuodelta 2021 maksettavan perustuen tukioikeuksien arvoa tukialueella C, viherryttämistuen hehtaarikohtaista määrää tukialueilla AB ja C sekä

nuoren viljelijän tuen hehtaarikohtaista määrää ehdotetaan puolestaan alennettavaksi, koska hyväksyttävien hakemusten perusteella maksettavan tuen määrä valtioneuvoston asetuksen (234/2015, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 66/2022) tukitasoilla ylittäisi tukiin kyseisillä tukialueilla käytettävissä olevan enimmäismäärän.

Yksikkötukitasoja muuttamalla pyritään mahdollistamaan se, että perustukeen, viherryttämistukeen ja nuoren viljelijän tukeen käytettävissä oleva osuus valtion talousarvion momentin 30.20.41 määrärahasta tulee käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti. Perustukijärjestelmässä tukioikeuksia on tietty määrä hehtaareina ja näiden yhteisarvo yhdessä perustukijärjestelmän kansallisen varannon kanssa muodostaa perustuen enimmäismäärän (noin 258,4 miljoonaa euroa), jota ei saa ylittää. Kansallisessa varannossa on tällä hetkellä noin 0,38 miljoonaa euroa. Jos asetusehdotuksen mukaisia muutoksia tukitasoihin ei tehtäisi, perustuen enimmäismäärä alittuisi tukialueella AB noin 103 000 eurolla ja ylittyisi tukialueella C noin 103 000 eurolla. Viherryttämistuen enimmäismäärä puolestaan ylittyisi noin 84 000 eurolla. Nuoren viljelijän tuen enimmäismäärä ylittyisi 51 000 eurolla.

4. Lausunnot

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä ja Maaseudun Kehittäjät ry:ltä. Lausuntoaika on vain kaksi viikkoa, jotta tuenmaksu voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

5. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.